

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 011A/17

KLAGER:	Kolbjørn Selmer, daglig leder i Overvik Utvikling
PUBLIKASJON:	Adresseavisen
PUBLISERINGSDATO:	02.11.2016–30.12.2016
STOFFOMRÅDE:	Næringsliv/politikk
SJANGER:	Nyhetsartikkel/kommentar
SØKERSTIKKORD:	Opplysningskontroll og kildebredde, presis sitering, saklighet og omtanke, dekning for titler etc., bildebruk, rettelse, samtidig imøtegåelse, redigering av kommentarfelt
REGISTRERT:	12.01.2017
BEHANDLET I PFU:	31.10.2017
BEHANDLINGSTID:	289 dager
KLAGEGRUPPE:	Privatperson/bedrift
PFU-KONKLUSJON:	
HENVISNING VVPL.:	
OMTALE/ANONYM.:	
MERKNADER:	Ketil Fjerdings og Jan Håvard Valstad har samtykket til klagen.

Sak 011A/17 og 011B/17 omhandler samme sakskompleks og behandles hver for seg i samme møte.

Det er flere artikler i sakskomplekset utover de som inngår i klagesaken til PFU. Flere av disse har Adresseavisen og klager lagt ved sine tilsvær.

SAMMENDRAG:

Adresseavisen publiserte i perioden **2. november 2016** til **30. desember 2016** flere artikler som omhandlet selskapet Overvik Utvikling og hvordan området Overvik ble regulert til boligformål.

Publisering 2. november

Onsdag **2. november 2016** publiserte avisen en førsteside med følgende stikkittel/tittel: «**Mektige lobbyister overbeviste Ap: Slik fikk de viljen sin på Overvik**».

Forsiden hadde denne ingressen:

«Et idyllisk jordbruksområde i Trondheim ble i rekordfart omregulert til et boligområde med blokker og småhus. Dette er hele historien om de mektige aktørene bak utbyggingen på Overvik.»

Forsiden henviste til flere sider inne i avisen. Sidene hadde vignetten «**Kampen om gulltomtene**». Forsiden hadde små portrettbilder av fem aktører i saken, blant annet Kolbjørn Selmer, daglig leder og hovedeier i Overvik Utvikling.

Hovedartikkelen hadde tittelen: «**Slik lyktes de mektige aktørene på Overvik**».

På ingressplass over tittelen stod det:

«Dette er historien om hvordan et idyllisk jordbruksområde – stikk i strid med vedtatte planer – i rekordfart ble omregulert til et boligområde med blokker.»

Artikkelen hadde også en ingress under tittelen som innledet brødteksten:

«Klokka er 11 minutter over åtte på morgenen den 5. mai 2015, kaffen er ferdigtraktet og det er 49 minutter til formannskapsmøtet starter.»

Selve brødteksten fulgte slik:

«Da mottar bystyresekretariatet et forslag fra politikerne som skal ta byplankontoret helt på sengen: Overvik Utvikling og Øvre Rotvoll skal få lov å regulere områdene selv. I formannskapsmøtet advarer byplansjef Hilde Bøkestad på det sterkeste mot dette, til ingen nytte. Rådmannen er bekymret fordi hele nye Trondheim øst står foran en omfattende utvikling, og mener at en privat utbygger ikke er egnet til å ta seg av dette. Men fellesforslaget fra Ap, H, og V, levert i 49. minutt, får solid flertall i formannskapet.

Det spesielle vedtaket, som kom etter sterk lobbyvirksomhet, var startskuddet for det som skulle bli et lysende nasjonalt eksempel i rekordrask saksbehandling med utbyggerne selv i førersetet.»

Videre i brødteksten beskrev Adresseavisen hvordan eierne på Overvik fikk omregulert området til boliger, og hvordan prosessen skiller seg fra andre byutviklingssaker.

Et godt stykke ut i teksten skrev avisen om hvordan en ny skole ikke ble lagt til Overvikområdet, til tross for at det stod i det politiske omreguleringsvedtaket at en skole skulle ligge på Overvik. Blant annet skrev Adresseavisen følgende formulering:

«(...) Overvik Utvikling ønsker ingen skole på sin tomt. I dokumentene Adresseavisen har gått gjennom, kommer dette tydelig fram. Meglere Adresseavisen tidligere har snakket med har påpekt at dette er et svært klokt trekk fra en utbyggers synspunkt:

– Penger. Hele fortjenesten på å utvikle boliger taper de ved å få bare tomteprisen, sa en av meglerne Adresseavisen har snakket med.»

Adresseavisen skrev også:

«Ideen om skoletomt utenfor Overvik kom, ifølge Cato Høve [tidligere rådgiver hos rådmannen, sekr.anm.], først fra Ketil Fjerdings og Kolbjørn Selmer.

- På et møte på mitt kontor i 2014 ønsket de Presthus-tomten som skoletomt. Vi var tydelige på at vi ikke kunne se for oss en skoletomt der, både på grunn av tomtas beskaffenhet og beliggenhet, og at den heller burde ligge inne på deres område, sier Høve, og legger til:

- Et halvår etter at Overvikeierne foreslo sitt tomteønske overfor oss, kom kommunalråd Geir Waage med et svært likt forslag i formannskapet. Et forslag som ikke ivaretok de faglige hensynene i saken, sier Høve. Waage fikk flertall i formannskapet for å legge skoletomta *utenfor selve Overvik.*»

Ola Lund Renolen fra Miljøpartiet De Grønne ble videre sitert i saken:

«- Det er en gåte at det politiske flertallet har stilt seg i den situasjonen at de har gitt fra seg styring og kontroll til utbyggerne. Den økonomiske interessen til utbyggerne er så åpenbar, og politikerne som bestemte at tomte skulle ligge utenfor Overvik sliter med å finne gode, logiske argumenter. (...)»

Etter dette beskrev Adresseavisen hvordan Overvik-eierne også unngikk å få en vei på sitt område. Avisen skrev så at strategidirektør Noralf Størseth i Agri «er svært kritisk til Overvik Utvikling»:

«- Skolesaken og veisaken handler prinsipielt sett om akkurat det samme: At utbygger ikke vil ha fellesoppgavene på sin tomt, men dytte dem over på naboens tomt (...)»

Etter hovedartikkelen kom en egen artikkel der sjef i Overvik Utvikling, Kolbjørn Selmer, ble intervjuet. Han fikk blant annet følgende spørsmål:

«- Agris Noralf Størseth sier at skolesaken og veisaken handler prinsipielt sett om akkurat det samme: At utbygger ikke vil ha fellesoppgavene på sin tomt, men dytte dem over på naboens tomt?»

Selmer svarte:

«- At vi er uenig med Agri om omleggingen av veien over deres eiendom for å få til en best mulig kollektivtrasè, er riktig. At vi prøver å dytte fellesoppgaver over på andre er tull. Totalt har Overvik satt av over 160 mål til forskjellig offentlig infrastruktur - noe vi tror blir veldig bra for den nye bydelen. Plasseringen av skolen ble bestemt av formannskapet, ikke av oss.»

På neste side i papiravisen stod en artikkel som inneholdt et intervju med Geir Waage. Adresseavisens journalister stilte blant annet følgende spørsmål:

«- Du var den som først foreslo skoletomt utenfor Overvikområdet, på Presthus. Var det Fjerdings og Selmer som lanserte denne ideen for deg?»

Geir Waage svarte:

«- De har nok lansert dette i møter, ja. Det stemmer at jeg på vegne av et stort flertall fremmet forslag om det. I ettertid er det dokumentert at det var feil å legge det så langt nord i området, men det var hensynet til elevene i Olderdalen som veide veldig tungt for oss da.»

Artiklene ble publisert på nett samme dag i én nettartikkel, som hadde omtrent det samme innholdet.

Publisering 3. november

Torsdag 3. november publiserte Adresseavisen i papiravisen en forside og tre artikler om saken.

Den første artikkelen inneholdt et intervju med ordfører Rita Ottervik (Ap), og hadde tittelen: «- **Man velger sine venner og yrkeskarriere selv**».

Over tittelen stod det:

«Ordfører Rita Ottervik understreker at både Ap og kommunen har regler om at når du står nært noen, eller har økonomiske fordeler, så skal du ikke være med i behandlingen av sakene.»

Rita Ottervik var avbildet på siden, sammen med faksimiler av artiklene dagene før. I bildeteksten stod det:

«Hadde vi gjort som rådmannen anbefalte, ville vi hatt en større boligprisvekst er min påstand, sier ordfører Rita Ottervik etter Adresseavisens oppslag om hvordan Ottervik-aktørene fikk det som de ville.»

Ingressen over brødteksten gikk slik:

«Adresseavisen fortalte i går historien om hvordan jordbrukslandet Ottervik, som etter planen skulle vernes, i rekordfart ble omregulert til et boligområde med blokker og småhus.»

I brødteksten ble Ottervik stilt en rekke kritiske spørsmål om Arbeiderpartiets rolle i boligreguleringen av Ottervik. Blant annet stod følgende spørsmål/svar:

«- Ifølge saksbehandler Høve kom Fjerdings og Selmer først med forslaget om skoletomt utenfor Ottervik. Et halvt år senere kom Aps Geir Waage med et forslag som var svært likt. Hvorfor velger Ap å lytte til utbygger framfor rådmannens faglige anbefalinger her?

- Vi ønsker å legge skoletomta der vi mener det er best, uavhengig av hva rådmannen eller utbyggeren mener. Vi vil tenke langsiktig, det er en skoleplassering i et hundreårsperspektiv. Ikke minst la vi stor vekt på å ikke legge skolen inne på et område som skal være byggeplass i mange år.»

Ordfører Ottervik var eneste kilde i artikkelen.

Artikkelen ble også publisert på nett samme dag, med så å si samme innhold. Tittelen på nett var: «**Vi må være sikre på vår habilitet og tenke: Hva er best for samfunnet?**».

Nettversjonen fikk følgende leserkommentar:

«Geir Johansen: Hvordan kan man få dette til? Er lobbyvirksomhet fra maktmennesker det som skal til for å få store unntak og hoppe bukk over behandlingsskøen? Er det noen form for smøring av beslutningstakere som skal til? Dette er vanlig i andre land. I Norge vet vi ikke fordi korrupsjon ikke finnes og dermed ikke etterforskes. Det som er sikkert er at maktmennesker på uforklarlig vis får viljen sin hos Ap i Trondheim, og kan høste millionverdier av omgjøringen, mens de uten makt må følge reglene.»

Torsdag 3. november 2016 publiserte avisen også en artikkel med tittelen: «- Jeg er lite bekvem med at så mye skjer i det skjulte».

Over tittelens stod følgende ingress:

«Johannes Smidt var hyret inn som arkitekt tidlig i Overvik. Her forteller han om strategien som ble lagt for å få jorda omgjort til byggefelt.»

En ingress som stod over brødteksten gikk slik:

«Daglig leder i Agraff arkitekter, Johannes Smidt, var med helt i starten av Overvik-prosessen. I dag er han kritisk til flere deler av prosessen, som han selv var en del av da det begynte.»

Adresseavisen innledet selve brødteksten med å skrive at Ketil Fjerdingen og Kolbjørn Selmer i 2010 begynte å jobbe sammen for at Selmers landbruksjord skulle bli omregulert til boligformål. Deretter ble arkitekt Johannes Smidt intervjuet. Han fortalte blant annet at strategien var å lobbe opp mot politikerne i Trondheim, og at Arbeiderpartiet og gruppeleder i bystyret, Geir Waage, ble ansett som spesielt viktige. Smidt uttrykte også skepsis mot at «**så mye skjer i det skjulte**» i byutviklingsaker og eiendomsutvikling.

Han fikk så følgende spørsmål av Adresseavisen:

«- Tidligere kommunalråd for Ap har sagt at Ketil Fjerdingen tilbød gratis skoletomt på Overvik, bare marka ble gjort om til boligområde. Kan Overvik ha tilbudt gratis tomt?»

Og Smidt svarte:

«- En av strategiene når man vil ha politisk gjennomslag for et nytt utbyggingsområde er å gjøre det lekkert, rett og slett. Skole var en del av argumentasjonen, en ny bydel ga politikerne en mulighet til å løse problemet.»

Kolbjørn Selmer kom til orde til slutt i artikkelen. Adresseavisen skrev:

«Konfrontert med Smidts uttalelser om utbyggernes strategi, sier grunneier Kolbjørn Selmer at Smidts uttalelser får stå for hans regning og at han ikke kjenner seg igjen i den framstillingen. Han viser også til at Smidts firma deltok i en senere arkitektkonkurranse om å gjøre områdeplanen for Overvik, uten å nå frem.»

Artikkelen ble publisert på nett dagen før, **onsdag 2. november 2016**. Innholdet på nett var så å si det samme, men kommentarene fra Kolbjørn Selmer var ikke med da den først ble

publisert kl. 18:29. Imøtegåelse ble lagt til noe senere. Artikkelen ble oppdatert siste gang kl. 20:00 samme dag.

I tillegg ble følgende setning lagt til i den oppdaterte versjonen: **«Fjordingen har for øvrig benektet Stenes utsagn».**

Nettartikkelen fikk denne leserkommentaren:

«Geir Johansen: Husker en lignende sak om dette i Spania, der ble det satt i verk korrupsjonsetterforskning; de så det som mystisk at noen kunne snike i køen og få særbehandling. Vi i Norge er så heldige at vi ikke har korrupsjon. Da blir det ikke behov for å etterforske om noen har kjøpt seg til en særbehandling og raskere frem i køen i denne saken. Det var heller ikke behov for å korrupsjonsetterforske fallskjerm og lønninger til tidligere politisk og administrativ toppledelse i leksvik som ble omtalt i Adresseavisen tidligere i år. Vi er heldige som ikke har korrupsjon og dermed ikke trenger å etterforske slikt.»

I papiravisen **torsdag 3. november 2016** publiserte Adresseavisen i tillegg en kommentarartikkel, skrevet av politisk redaktør Tone Sofie Aglen. Artikkelen hadde tittelen **«Det er noe som skurrer i Trondheim kommune».**

På ingressplass stod det:

«Ap-ledelsen kan umulig leve godt med mistanken om at de setter rike utbygges interesser foran samfunnets beste.»

Tidlig i brødteksten skrev redaktøren:

«Overvik fikk også gehør for å skyve skoletomta ut av sitt område, og veien er planlagt på naboens tomt. Slik kan fortjenesten bli mye høyere. Og det stopper ikke der. Tross sterke advarsler gikk politikerne til det uvanlige skritt å la utbyggerne slev stå for reguleringen. Hele saken er et mysterium.»

Lenger ned stilte kommentatoren spørsmål ved hvorfor Overvik i det hele tatt ble regulert til boligformål:

«Hvorfor skal det bygges boliger på et jorde langt utenfor byen, når det er langt mer sentrumsnære tomter som bør bygges ut først? Det er så langt unna bærekraftig byutvikling som det kan få blitt. Ny infrastruktur må bygges og det blir et bilbasert boligområde, stikk i strid med kommunens vedtatte planer.»

Redaktøren mente også det er verdt å stille spørsmål ved tette forbindelser mellom Overvik-eierne og Arbeiderpartiet:

«Det har vært en snakkis i det politiske miljøet i mange år, selv om få tør å ytre dette høyt. Også i næringslivet er dette noe som det spekuleres i. Adresseavisen avdekker at det er tette bånd, selv om ingen kan påstå at det har skjedd noe ulovlig. De har meldt seg inhabile og benekter at de lar seg påvirke av venner og bekjente.»

Samme kommentarartikkel ble publisert på nett dagen før, **onsdag 2. november 2016**. Artikkelen hadde så å si samme innhold, men under brødteksten stod også en faktaboks om den omtalte skoletomten. I boksen stod blant annet følgende punkt:

«* Høst 2014: Utbyggerne Ketil Fjerdings og Kolbjørn Selmer har møte med saksbehandler Cato Høve om skoletomt. Ifølge Høve ønsker at skoletomten legges utenfor deres område, på nabogården Presthus grunn, delvis Chamonix, i ytterkanten av Overvik.»

Nettversjonen fikk leserkommentarer, blant annet denne:

«Hyman: Kameraderi av verste sort !»

Publisering 5. november

Lørdag 5. november 2016 ble en oppfølgerartikkel publisert på nett. Artikkelen inneholdt et intervju med landbruksdirektør for Fylkesmannen i Trøndelag, Tore Bjørkli.

Tittelen var «- **Politikerne har latt seg bruke**».

Ingressen stod slik:

«Landbruksdirektør Tore Bjørkli mener det som er kommet fram i sakene om Overvik og Kastbrekka er alvorlig.»

I brødteksten ble det opplyst at Fylkesmannen har kommet med flere innsigelser mot reguleringsplanen til Overvik. Det stod også at Bjørkli «**reagerer sterkt på artiklene i Adresseavisen**». Bjørkli uttalte videre:

«- Det er glimrende at dette kommer fram. Koblingen mellom utbyggerne og politikerne har vært tett i disse sakene. Det som har skjedd truer rett og slett lokaldemokratiet, sier landbruksdirektør Bjørkli og utdyper:

- Demokratiet er et skjørt byggverk. Det mest alvorlige med denne saken er at den at våre tillitsvalgte lar seg bruke av særinteresser som skal fremme sin egen vinning. Dette skjer i stedet for at politikerne hører på de faglige rådene. Mye skjer i lukkede rom, der ingen har innsyn. Til sammen svekker dette folks tillit til demokratiet, sier Tore Bjørkli.»

Også Lars Morten Rosmo, leder av Sør-Trøndelag Bondelag, uttrykte seg kritisk:

«- (...) Det er ikke fagfolk som legger premissene for byutviklingen i denne byen. Vi har erfaring fra mange andre kommuner, og det er bare i Trondheim at det er slik. Det er helt underlig når faglige argumenter faktisk ikke veier noen ting. I andre kommuner finner man løsninger i en symbiose mellom fag og politikk, ikke her, sier Rosmo.»

Bjørkli og Rosmo var de to eneste kildene i artikkelen.

Artikkelen fikk flere leserkommentarer, blant annet:

«Geir Johansen: *Hvorfor er det ingen som etterforsker for mulig korrupsjon i denne saken?*

Arne Just Lund: *En viktig sak for Økokrim!*

Jarl Einar Skålvik: *Fordi kameraderiet ruler i Trondheim..*

Geir Johansen: *Sjølø de politiske posisjonene er fordelt med utgangspunkt i kameraderi. Men ansvaret ligger egentlig på velferne; likegyldige velgere får likegyldige politikere.»*

Artikkelen ble også publisert på papir. Innholdet var så å si det samme som på nett, men sammen med artikkelen stod også faksimiler av Adresseavisens tidligere forsider i saken.

Publisering 12. november

En uke senere, **lørdag 12. november 2016**, publiserte Adresseavisen en ny artikkel i papiravisen, der Overvik-området ble omtalt. Artikkelen hadde en tittel som var slik:

- «✓ Feil type
- ✓ Feil sted
- ✓ For mange»

Over tittelen stod følgende ingress:

«- Grepene som er tatt i byutviklingen, er feil. Barnefamilie vil ikke bo i blokker 'på landet', sier analysesjef Jan Håvard Valstad i Eiendomsmegler1.»

Øverst til høyre på siden var det en illustrasjon av hvordan bebyggelsen på Overvik-området kan se ut. I bildeteksten stod det:

«Blokker på Overvik er ikke det barnefamilie vil ha, mener boliganalytikeren.»

Hovedbildet i artikkelen var av analysesjef Valstad som stod foran uferdig boligbebyggelse. I bildeteksten stod det:

«- Trondheim er det mest velfungerende storbymarkedet i Norge. Paradokset er at framtidens kunnskapsby krever noe annet enn det som er planlagt nå, sier analysesjef Jan Håvard Valstad i Eiendomsmegler 1.»

Under tittelen ble brødteksten innledet med denne ingressen:

«I dag bygges det langt flere boliger i Trondheim enn det er behov for.»

Brødteksten fulgte slik:

«Det viser tall både fra Eiendomsmegler 1, som har hentet sine estimater fra utbyggerne selv, og fra Trondheim kommunes byplankontor.»

Jan Håvard Valstad uttalte videre at Trondheim kommune legger til rette for boligbygging «**langt utenfor sentrum**» – noe han mener er feil byutvikling.

Lenger ned stod følgende passasje:

«Valstad sier at boligkjøperne er tydelige på hva de ønsker, og det stemmer ikke med planleggingen:

- Familier må minst ha 100 kvadratmeters leiligheter. De vil raskt koste i hvert fall seks millioner kroner. Det har de ikke råd til, og det er ikke det de vil ha. De vil ha et rekkehus til 4,5 millioner. Jeg tror det skal bli vanskelig å selge unna den type boliger som er planlagt der. Til beste for byen vår skulle vi hatt en mye større andel av arealer gjort om fra næring til boliger, vi skulle trykket til og bygget ut Nyhavna og fått en kompakt, integrert kunnskaps- og forskningsby. Så kunne vi bygd familieboliger 'på landet'. Den jobben er ikke gjort, og det er politikernes oppgave. Nå får vi feil boliger på feil sted. Det er synd hvis vi ikke klarer å tilrettelegge for Trondheim som attraktiv kunnskapsby de neste 50 årene, sier han.»

Etter dette spurte avisen ham om det er slik at boligprisene dempes av at det «legges ut stadig nye arealer til bygging». Valstad svarte:

«- Markedet er prissensitivt. Sammenlignet med Oslo, der alt av nybygg forsvinner på øyeblikket, ser vi at det her er reell konkurranse mellom aktørene. Det virker prisdempende i det minste. Men det å bygge boligblokker på Overvik vil ikke senke rekkehusprisen på Romolslia med det første (...)»

Artikkelen ble også publisert på nett dagen før, fredag 11. november 2016. På nett var stikkittel/tittel: «Eiendomsanalytiker om boliger i Trondheim: For mange, feil type, feil sted».

Ingressen gikk slik:

«Feil boliger blir lagt til feil sted. - Grepene som er tatt i byutviklingen er feil, barnefamiliene vil ikke bo i blokker «på landet», poengterer analysesjef i Eiendomsmegler 1, Jan Håvard Valstad.»

Hovedbildet i artikkelen var et foto av Overvik-området. I bildeteksten stod det:

«Overvik er planlagt med blokker. Neppe noe familiene ønsker seg «på landet», mener analytikeren.»

Artikkelens brødtekst var så å si lik som i papirversjonen.

Publisering 30. desember

På årets nest siste dag, fredag 30. desember 2016, publiserte Adresseavisen en årskavalkade i papiravisen. En rekke saker som var blitt omtalt gjennom året, ble trukket frem. Blant annet den påklagede artikkelen fra 2. november:

«2. november: Slik lyktes de mektige aktørene på Overvik. Dette er historien om hvordan et idyllisk jordbruksområde - stikk i strid med vedtatte planer - i rekordfart ble omregulert til boligområde med blokker.»

KLAGEN:

Klager er Overvik Utvikling (OU) ved daglig leder Kolbjørn Selmer. Han mener at Adresseavisen har brutt god presseskikk på flere punkter i Vær Varsom-plakaten:

- Punkt 3.2, om opplysningskontroll og kildebredde
- Punkt 3.7, om presis sitering
- Punkt 4.1, om saklighet og omtanke
- Punkt 4.4, om å ha dekning for titler, inngresser etc.
- Punkt 4.12, om bildebruk
- Punkt 4.13, om rettelse av feil
- Punkt 4.14, om samtidig imøtegåelse
- Punkt 4.17, om redigering av kommentarfelt

Klager mener at OU ikke fikk mulighet til samtidig imøtegåelse av en «insinuasjon» om at selskapet har manipulert lokalpolitikere i Trondheim til å flytte en skoletomt ut av deres område. Slik klager ser det, har Overvik Utvikling heller ikke fått samtidig imøtegåelse på en anklage om at selskapet har tilbudt politikere gratis skoletomt i bytte mot boligregulering. Klager skriver:

«Avisens fremstilte det som så uforståelig at skoletomten ble lagt utenfor Overvik, at etterlatt inntrykk blir at samrøre/kameraderi/korrupsjon må ha skjedd. I denne sammenheng er påstanden om at det var Fjerdingen og Selmer som først lanserte ideen om legge skoletomten utenfor Overvik, en påstand av faktisk art som er svært alvorlig for oss. Påstanden er usann. Det var politikere som først tok initiativet til å legge skoletomten utenfor Overvik.»

Klager opplyser at Ketil Fjerdingen skrev en epost til Adresseavisen-journalist Lajla Ellingsen 13. juni 2016, altså flere måneder før de påklagede publiseringene, med opplysninger om at det var kommunen som ønsket å plassere skolen utenfor Overvik. Han skrev også i eposten at en uavhengig rapport laget på oppdrag fra kommunen, konkluderte med at den såkalte NTNU-tomten var beste plassering, altså utenfor Overvik. Også Sissel Arctander i Overvik Utvikling skrev dette til journalisten en drøy uke etter Fjerdingens, opplyser klager.

Ingen av dette ble tatt med i den påklagede artikkelen fra 2. november 2016 («**Slik lyktes de mektige aktørene på Overvik**»), skriver klager. Han mener også at Adresseavisen utelot en sentral opplysning da avisen ikke skrev at den uavhengige rapporten konkluderte med NTNU-tomten. Dette er et brudd på punkt 3.2, om kildebredde og faktakontroll, mener klager.

Klager avviser videre at Overvik-eierne har tjent på at skoletomten ikke ble lagt til Overvik. Klager viser til at også dette ble påpekt overfor Adresseavisen i juni, og skriver:

«Infrastruktur og utbyggingsrekkefølge gjør at tomten der skolen kunne ligget, ikke kan bebygges før om tidligst ti år. Overvik Utvikling kunne derfor tidligst få sin minoritetsandel av en slik gevinst om ti år, mot alternativt å få inntekten ved salg av skoletomt til kommunen i dag. De to alternativene er derfor tilnærmet økonomisk likeverdige.»

Klager går deretter over til artikkelen fra 3. november 2016, «- **Jeg er lite bekvem med at så mye skjer i det skjulte**». Slik klager ser det, har Adresseavisen publisert en usann påstand om at Ketil Fjerdingen tilbød politikere gratis skoletomt på Overvik mot at området ble regulert til boligformål. Klager skriver:

«Dette er en sterk beskyldning av faktisk art som må gi rett til samtidig imøtegåelse. I avisen dagen før stod det at Overvik Utvikling senere 'lyktes med å få veien og skolen over på naboenes tomt'. Etterlatt inntrykk er at Overvik Utvikling påvirket politikerne ved å friste dem med gratis skoletomt, men siden gikk bort fra tilbudet. Tidligere avgitt imøtegåelse ble utelatt.»

Klager påpeker at beskyldningen først ble publisert i en artikkel i juni (som ikke er påklaget, sekr.anm.). I denne artikkelen ble kommentarer fra Fjerdingen tatt med. Fjerdingen imøtegikk også påstanden i et tilsvarende svar, som Adresseavisen publiserte i etterkant av juni-artikkelen.

Videre påpeker klager at nettversjonen av artikkelen ble oppdatert rundt halvannen time etter at den var publisert, med setningen «Fjerdingen har for øvrig benektet Stenes utsagn». Slik klager ser det, viser dette at avisen innså at Fjerdingen hadde rett til samtidig imøtegåelse. Setningen ble ikke tatt med i papirversjonen. John Stene er tidligere kommunalråd for Ap og var den som i juni anklaget Kjetil Fjerdingen i Adresseavisen for å ha tilbudt gratis skoletomt.

Klager reagerer også på at Adresseavisens politiske redaktør i kommentarartikkelen «**Det er noe som skurrer i Trondheim kommune**» beskriver Overvik som et «idyllisk jordbruksområde» og at det ligger langt utenfor sentrum. Klager reagerer videre på at redaktøren mener Overvik vil bli et bilbasert boligområde. Ifølge klager gir kommentaren en fullstendig gal fremstilling av de faktiske forhold og leserne et uriktig inntrykk av saken, noe som er et brudd med punkt 3.2, om opplysningskontroll, og punkt 4.1, om saklighet. Slik klager ser det, ligger Overvik kun 7-10 minutter unna Trondheim sentrum med bil, og klager mener det er tilrettelagt for svært gode kollektivløsninger i reguleringsplanen.

Klager mener dessuten at påstanden om at Overvik Utvikling stod bak en flytting av skoletomten ut av Overvik-området, gjentas i kommentarartikkelen. Klager mener at Adresseavisen ikke har dekning for dette, og viser til avisens bruk av kilden Cato Høve:

«Cato Høve var saksbehandler i rådmannens stab. Han har tydeligvis sagt at første gang han hørte at det var aktuelt å legge skoletomten utenfor Overvik, var på et møte med Selmer og Fjerdingen i 2014. Adresseavisen bruker så denne uttalelsen til å påstå generelt at det var Selmer og Fjerdingen som først, ikke bare overfor Høve, men overfor alle, tok initiativet til å få skolen flyttet (...). Men saksbehandler Høve har jo ikke hatt full oversikt over hva politikerne mente og sa.»

Klager tar videre for seg artikkelen fra 12. november 2016, med tittelen «**Feil type, feil sted, for mange**». Klager mener at artikkelen skapte «et massivt inntrykk av det kun bygges lite familievennlige blokker på Overvik». Faktum er imidlertid det stikk motsatte, og avisens fremstilling er svært alvorlig for en eiendomsutvikler på et område det skal bygges rundt 2400 boliger, skriver klager.

Klager opplyser at Adresseavisens journalister i juni 2016 fikk tilsendt en epost der det ble understreket at enkeltillustrasjoner fra hvordan boligområdet vil kunne se ut, ikke gir et

riktig inntrykk av hvordan det faktisk kommer til å se ut. Flere perspektiver må tas med, skrev Overvik Utvikling til avisen, og la ved illustrasjoner som ifølge klager beviser at det er uriktig at det kun skal bygges lite familievennlige blokker.

Klager påpeker at Adresseavisen i begynnelsen av november selv skrev at det også skulle bygges småhus på Overvik. «Men 8 og 9 dager senere, dvs. 11. og 12. november, fremstiller de samme journalistene det som om det utelukkende skal bygges lite familievennlige blokker på Overvik», skriver klager.

Klager skriver videre:

«Journalistene visste at det skulle bygges småhus på Overvik, og at intensjonen er 'å bygge tett og lavt', og 'å bygge barnefamilievennlige boliger som det bygges for lite av for tiden', slik Arctander skrev i e-post 10. juni. De fikk også illustrasjoner som dokumenterte dette. (...) I artikkelen (nettavis 11., papirutgave 12. november) skapes det et overveldende inntrykk av at det kun skal bygges lite barnefamilievennlige blokker på Overvik. Da er det en viktig faktaopplysning som må tas med at det skal bygges tett og lavt, og barnefamilievennlige rekkehus og småhus. Når Adresseavisen utelot denne opplysningen, som avisens journalister beviselig var kjent med, brytes Vær Varsom-plakatens punkt 3.2 om faktakontroll (...)»

Slik klager ser det, fikk heller ikke Overvik Utvikling imøtegå sterke beskyldninger av faktisk art i artikkelen. Avisen har skapt et inntrykk av det skal bygges lite familievennlige blokker, og dette mener klager er en påstand av faktisk art som selskapet burde fått imøtegått. Punkt 4.14 er derfor brutt, ifølge klager. Det «feilaktige inntrykket» gjør dessuten at punkt 4.1 er brutt, mener klager.

Ifølge klager bryter artikkelen også med punkt 4.4; klager mener tittelen går lenger enn det er dekning for i stoffet. Slik klager ser det, konstateres det i tittelen at det er feil type boliger som skal bygges, altså lite familievennlige blokker: «Det er Adresseavisen selv som konstaterer at boligene som skal bygges på Overvik, er 'Feil type' (...) Men e-postene journalistene fikk fra Sissel Arctander 9. og 10. juni 2016, viste at det ikke er dekning for bombastisk å fastslå at de kommende boligene på Overvik er 'Feil type',»

Klager påpeker videre at hovedkilden i artikkelen, analysesjef Jan Håvard Valstad i Eiendomsmegler 1, mener at Adresseavisen ikke siterte ham riktig. Valstad ba i en sitatsjekk om at følgende setning skulle tas ut av artikkelen, uten at dette ble gjort: «Men det å bygge boligblokker på Overvik vil ikke senke rekkehusprisen på Romoslia med det første, mener Valstad.» Adresseavisen beklaget overfor Valstad at setningen ikke ble tatt ut. Ifølge klager ble setningen imidlertid aldri rettet, og utgjør derfor et brudd på punkt 4.13, om å rette feil snarest mulig. Klager har fått samtykke til klagen fra Valstad og mener at artikkelen også bryter med punkt 3.7, om presis sitering.

Klager viser også til at Valstad i etterkant av artikkelen skrev et innlegg i Adresseavisen der han fremholdt at han både var feilsitert og at artikkelen inneholdt feil. Valstad skrev at han i etterkant av Adresseavisens publisering på nett ble gjort «oppmerksom på at det først og fremst skal bygges familievennlige boliger på Overvik», og at han derfor umiddelbart ba om at artikkelen ble rettet. «Det er underlig at avisen likevel 12. november publiserte, og i nettavisen fortsatt publiserer, en artikkel som holder fast ved den feilaktige påstanden om at det primært skal bygges lite familievennlige blokker på Overvik», skrev Valstad i innlegget.

Ifølge klager viser dette «at Adresseavisen ikke har rettet viktige feil om hva som skal bygges på Overvik», noe klager mener utgjør brudd på punkt 4.13. Slik klager ser det, har Adresseavisens journalist manipulert Valstad «ved å holde tilbake informasjon hun beviselig satt på om den planlagte boligbebyggelsen på Overvik».

Klager trekker deretter frem at Adresseavisen har brukt områdeplanen for Overvik som kilde i artikkelen. Områdeplanen anslår 85 prosent blokker og 15 prosent småhuset i området. Men områdeplanen gir ikke et riktig bilde, ifølge klager, og dette fikk Adresseavisens journalister beskjed om i juni. Utformingen av bebyggelsen skal bestemmes i detaljplanene, skrev selskapet til Adresseavisen. Avisen siterte selskapet på dette i en artikkel som ble publiserte i juni (klagers vedlegg 16). Klager skriver:

«Som allerede vist, har Adresseavisen tydeligvis misforstått hva en områdeplan er, og feilaktig lagt til grunn at man kunne bruke denne som grunnlag for påstander om fremtidig bebyggelse på Overvik. I artikkelen 22. juni ble avisens gale oppfatning korrigerert gjennom Sissel Arctanders uttalelser. Det skjedde ikke i artikkelen 'Feil type, Feil sted, For mange' 11. og 12. november.»

Klager reagerer videre på at Adresseavisen ikke ville trykke teksten som Valstad først sendte avisen i etterkant av artikkelen; Adresseavisen krevde at Valstad redigerte bort følgende setning: «Jeg er derfor særdeles kritisk til at journalisten i intervjuet ga meg grunn til å tro at det skulle bygges stort innslag av blokker på området – selv om vedkommende satt med kunnskap om det motsatte.»

Klager viser deretter til **årskavalkaden** som Adresseavisen publiserte 30. desember 2016. Der skrev avisen at Overvik ble omregulert til «et boligområde med blokker», noe klager mener å ha bevist er feil i argumentasjonen ovenfor. Artikkelen bryter derfor med punkt 4.1 og 3.2 i Vær Varsom-plakaten, ifølge klager.

Klager mener dessuten at Adresseavisen har brutt god presseskikk ved ikke å fjerne leserkommentarer til de påklagede artiklene. I en kommentar til artikkelen «- **Jeg er lite bekvem med at så mye skjer i det skjulte**» mener klager at det fremmes en «insinuasjon om at korrupsjon er årsaken til at Overvik Utvikling har 'fått jorda om til byggefelt'».

Kommentaren under artikkelen der Rita Ottervik intervjues («**Vi må være sikre på vår habilitet og tenke: Hva er best for samfunnet?**») bryter med god presseskikk fordi den insinuerer korrupsjon, mener klager. Det samme gjelder en leserkommentar under kommentarartikkelen «**Det er noe som skurrer i Trondheim kommune**». Også under artikkelen «- **Politikerne har latt seg bruke**» fra 5. november kom det flere kommentarer som klager mener bryter med god presseskikk. En leser spurte hvorfor ingen etterforsket for korrupsjon i saken, og en annen skrev at Økokrim burde se på den.

Alt i alt mener klager at kommentarene viser hvordan Adresseavisens artikler ble oppfattet av publikum. Klager anfører at de bryter med punkt 4.1, om saklighet og omtanke, 4.14, om samtidig imøtegåelse, og 4.17, om redigering av kommentarfelt.

Klager understreker at hverken han eller Overvik Utvikling ble kontaktet av Adresseavisen for å svare på leserkommentarene.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Partene har vært i kontakt med sikte på å løse saken i minnelighet, uten at dette har ført fram.

TILSVARSRUNDEN:

Adresseavisen avviser å ha brutt god presseskikk. Avisen opplyser at den har skrevet om flere ulike byutviklingsprosjekter i andre halvår 2016 og at Overvik er en av flere områder som er omtalt.

Adresseavisen redegjør for det redaksjonen mener har vært svært vanskelig kontakt med Overvik Utvikling og daglig leder Kolbjørn Selmer. Ifølge Adresseavisen stilte Selmer vanskelige krav om intervjusituasjon og sitatsjekk, og Adresseavisen mener at redaksjonen måtte strekke seg svært langt for i det hele tatt å få til et intervju med Selmer. Avisen minner om andre setning i punkt 4.14, som sier: «Debatt, kritikk og nyhetsformidling må ikke hindres ved at parter ikke er villig til å uttale seg eller medvirke til debatt. Adresseavisen mener å ha god dokumentasjon for artiklene, og at samtidig imøtegåelse er ivaretatt.

Slik Adresseavisen ser det, har avisen i artikkelen «**Slik lyktes de mektige aktørene på Overvik**», «dokumentert at Overvik utvikling ønsket å flytte skoletomt og tok initiativet til dette». Selskapet har dessuten fått imøtegå opplysningen, skriver avisen. Og videre:

«At Overvik utvikling ønsket skoletomta ut av sitt område er ingen 'ny påstand av faktisk art' som krever imøtegåelse. Det er et etablert faktum på et tidligere tidspunkt i reportasjeserien, som OU har fått imøtegåelse på, og ikke bestridt, tvert imot også selv bekreftet.»

Adresseavisen opplyser at avisen publiserte en artikkel 22. juni der saksbehandler Cato Høve uttalte at Ketil Fjerdings og Kolbjørn Selmer var de som først lanserte ideen om å legge skoletomten utenfor Overvik. Sjefsplanlegger for Overvik, Sissel Arctander, svarte den gang på vegne av Fjerdings og Selmer. På spørsmål om hun kunne bekrefte at Overvik Utvikling har arbeidet for å få skolen ut av eget område, svarte Arctander:

«- Overvik la i 2012 fram for et samlet formannskap tre alternative plasseringer, Presthus, Overvik og NTNU. Vi har forholdt oss til politiske vedtak. Det er kommunens ansvar å utrede skoletomter.»

Adresseavisen leser dette som en bekreftelse på at Overvik Utvikling foreslo to lokaliseringer utenfor Overvik, og påpeker at dette var før det «overhode var på tale i politiske dokumenter».

Arctander sa også:

«- Vi har vært åpen for plasseringen både innenfor og utenfor Overvik og vi har argumentert for at skolen bør ligge inntil og ikke inne i et område avsatt til bolig.»

Adresseavisen påpeker at hun brukte formuleringen «inntil», noe som er noe annet enn «inne på» Overviks eget område. «Altså at de har argumentert for at den bør ligge på en av

nabotomtene», skriver Adresseavisen.

Avisen mener også at det kommer frem av saksdokumenter som redaksjonen har lest, at Overvik Utvikling ikke ønsket skoletomten på eget område: «At Overvik Utvikling også i formannskapet, så tidlig som i 2012, er de første til å lansere skoletomt utenfor området, er dokumentert av brosjyrer fra det møtet og uttalelser fra politikere (...)».

Adresseavisen viser videre til intervjuet med Aps gruppeleder Geir Waage i artikkelen «**Slik lyktes de mektige aktørene på Overvik**». På spørsmål om det var Fjerdingen og Selmer som lanserte ideen om å legge skoletomten utenfor Overvik overfor Waage, svarte Waage: «- De har nok lansert dette i møter, ja.»

Ifølge Adresseavisen var det ikke bare et etablert faktum at Overvik Utvikling ønsket å flytte skoletomten ut av sitt område, men også at de tok initiativ til dette. Avisen mener det ikke er en sterk beskyldning som krever samtidig imøtegåelse.

Adresseavisen avviser også at Overvik Utvikling hadde krav på samtidig imøtegåelse av MDGs Ola Lund Renolens sitat om at politikerne «sliter med å finne gode, logiske argumenter». Avisen skriver:

«Dette var et politisk møte der Renolen selv deltok, han er uenig i vedtaket som ble fattet, og han synes ikke hans politiske motstandere har gode argumenter. Etter vår mening må dette ligge langt innenfor det som er greit for en politiker å uttale seg om, og oss som avis å referere, uten at vi dermed også må forelegge en slik uttalelse for Overvik utvikling.»

Adresseavisen går videre inn på klagers påstand om at avisen har utelatt en sentral faktaopplysning ved ikke å omtale den uavhengige rapporten som anbefalte å legge skoletomten et annet sted enn Overvik. Adresseavisen påpeker at denne rapporten aldri vurderte noen tomt som lå inne på Overvik. Årsaken til det er at politikerne allerede hadde vedtatt Overvik Utviklings ønske om ikke å legge skolen på Overvik, skriver Adresseavisen, og konkluderer: «Rapporten er således ikke relevant for å si noe om tomten innenfor, sammenlignet med tomtene utenfor.»

Når det gjelder spørsmålet om OU tjener på at skolen ikke legges på Overvik, noe OU avviser i klagen, skriver Adresseavisen at «en rekke kilder» har bekreftet at selskapet tjener på flyttingen. Avisen viser til en artikkel fra juni, der flere anonyme eiendomsmeglere har vært med på en beregning av hvor lønnsomt det er for OU å bygge boliger der skolen kunne ligget. (Artikkel: «Svært lønnsom skoleplassering»).

Avisen går videre over til den påklagede artikkelen «- **Jeg er lite bekvem med at så mye skjer i det skjulte**». Heller ikke denne mangler nødvendig samtidig imøtegåelse, mener Adresseavisen.

Avisen opplyser at Fjerdingen i juni svarte grundig på påstanden om at han tilbød gratis skoletomt hvis Overvik ble omregulert til boliger. Etter denne artikkelen, gjorde Fjerdingen det klart at det er Kolbjørn Selmer og Sissel Arctander i OU som skulle svare på videre spørsmål om saken. Adresseavisen opplyser at Selmer fikk tilbud om samtidig imøtegåelse til den påklagede artikkelen, og viser til sitt vedlegg nr. 1.

Et av spørsmålene Selmer ble tilsendt gjenga intervjuet med arkitekt Johannes Smidt slik:

«Smidt: En av strategiene når man vil ha politisk gjennomslag for et nytt utbyggingsområde er å gjøre det lekkert, rett og slett. Skole var en del av argumentasjonen, en ny bydel ga politikerne en mulighet til å løse det problemet. Enig?»

Dette mener Adresseavisen var tilstrekkelig samtidig imøtegåelse av den gamle påstanden om at gratis skoletomt ble tilbudt.

Adresseavisen opplyser videre at redaksjonen la til setningen «Fjerdingen har for øvrig benektet Stenes utsagn» for å den samtidige imøtegåelsen enda tydeligere for leseren. Samtidig imøtegåelse var allerede ivaretatt, slik avisen ser det. (Setningen viser til tidligere kommunalråd John Stenes anklage om at Fjerdingen tilbød gratis skoletomt, en anklage Stene fremmet artikkelen «- Overvik tilbød gratis skoletomt» i juni, sekr.anm.).

Adresseavisen kan heller ikke se å ha brutt god presseskikk ved å publisere politisk redaktør Tone Sofie Aglens kommentar «**Det er noe som skurrer i Trondheim kommune**». I kommentaren skrev Aglen at Overvik «ligger langt utenfor byen», og Adresseavisen påpeker at hva som er langt utenfor byen er en skjønsmessig vurdering. Adresseavisen skriver deretter: «Fagmyndighetene har en rekke ganger slått fast at det er nok byggeklare tomter nærmere sentrum (...) I Kommunal- og moderniseringsdepartementets vurdering heter det at Overvik (område 46, Charlottenlund) er det siste området som bør bygges ut, fordi det ligger lengst unna».

Slik Adresseavisen ser det, hadde kommentatoren også dekning for å skrive at det må bygges ny infrastruktur for boligutvikling på Overvik. Hele forutsetningen for at området er blitt omregulert til boligformål, er at det må bygges ny infrastruktur, skriver avisen, og understreker at Sissel Arctander i OU også har bekreftet dette overfor avisen. Adresseavisen opplyser også at Statens Vegvesen i en høringsuttalelse om Overvik mente at utbyggingen vil innebære at Trondheims forpliktelse til ikke å øke biltrafikken, brytes. Avdelingsdirektør Eva Svulvi har dessuten sagt til Adresseavisen at Trondheim kommune har forpliktet seg til å bygge boliger langs eksisterende kollektivrutenett, og at det «ikke går en eneste buss til Overvik».

Adresseavisen mener at klager ikke hadde rett på samtidig imøtegåelse av Aglens utsagn om at OU fikk «gehør for å skyve skoletomta ut av sitt område». «Kommentaren bygger på opplysninger som framkommer» i artikkelen «**Slik lyktes de mektige aktørene på Overvik**», skriver Adresseavisen.

Avisen går videre til den påklagede artikkelen «**Feil type, feil sted, for mange**». Først understreker avisen at den aldri har skrevet at det skal bygges lite familievennlige blokker på Overvik, slik klager mener. Adresseavisen opplyser deretter at Overvik bare er nevnt fire ganger i artikkelen.

Redaksjonen forteller at utgangspunktet for saken var et ønske om å omtale behovet for boliger i Oslo, og at de derfor ringte analysesjef Jan Håvard Valstad i Eiendomsmegler 1:

«Det viser seg at Valstad har mye på hjertet, og saken utvikler seg i tråd med det. Eksperten mener det er tatt feil grep i byutviklingen i Trondheim generelt: Feil boliger blir lagt til feil sted. Barnefamilier vil ikke bo i blokker på landet (...)»

Adresseavisen understreker saken som helhet og tittelen «henspeiler på flere boligutbyggingsprosjekter». Saken er illustrert med et bilde fra Overvik, der det ifølge

områdeplanen blant annet er planlagt blokkbebyggelse, opplyser avisen.

Adresseavisen forteller videre at Valstad fikk oversendt en omfattende sitatsjekk før artikkelen ble publisert, og at Valstad uttalte seg generelt om boligutvikling i Trondheim. Adresseavisen opplyser også at det kommer frem i OUs eget høringsutkast at det planlegges for 85 prosent blokkbebyggelse på Overvik, og at det også skal bygges blokker på Kastbrekka og Rotvoll.

Overvik Utvikling hadde ikke krav på samtidig imøtegåelse, ifølge Adresseavisen:

«At to byutviklere/analytikere uttaler seg om byutviklingen på en rekke områder i byen (...) med illustrasjoner fra kommunens saksdokumenter, må være mulig å publisere uten at avisen skal være forpliktet til å innhente samtidig imøtegåelse fra aktører på Overvik, Rotvoll, Kastbrekka og Nyhavna - i tillegg til rådmannen, ordføreren og andre aktuelle aktører. Dette er en løpende politisk debatt som ikke krever samtidig imøtegåelse.»

Adresseavisen redegjør deretter for situasjonen der Valstad ville endre artikkelen etter publisering:

«(...) Valstad ringer journalisten fredag kveld, en stund etter at saken er publisert på nett. Megleren er fortvilet og ønsker å endre på saken. Han forteller at han er oppringt og at det han har sagt ikke medfører riktighet. Det skal likevel ikke bygges blokker på Overvik, Kastbrekka og Rotvoll. Journalisten svarer at det høres rart ut, i og med at det er planlagt for 85 prosent blokker på Overvik, og at tegningene som foreligger foreløpig på Kastbrekka minner mistenkelig om blokker. Og at dette gjelder Rotvoll også.»

Valstad ba om at følgende setning ble tatt ut av saken, skriver avisen: «- På store utbyggingsområder 6-12 kilometer fra sentrum, som for eksempel de mye omtalte områdene på Øvre Rotvoll, Overvik eller Kastbrekka, planlegges det for et stort innslag av blokker.» Redaksjonen valgte å ta ut setningen for «å komme intervjuobjektet i møte», opplyser Adresseavisen. Valstad hadde også i sitatsjekken strøket en annen setning som han ikke ønsket publisert. Ifølge Adresseavisen merket ikke Valstad setningen tydelig nok, noe som gjorde at den ved en feil likevel ble publisert. Denne setningen kan Adresseavisen uansett ikke se at har et innhold som gjør at god presseskikk er brutt.

Når det gjelder spørsmålet om blokkbebyggelse på Overvik, opplyser Adresseavisen om Husbankens definisjon av hva blokker er for noe:

«Blokkbebyggelse er betegnelse på bygninger som er høyere enn 2 etasjer og med 4 enheter eller mer. Blokkbebyggelse er en fellesbetegnelse på de fleste typene av store flerbolighus unntatt terrassehus (terrassert). Kjennetegnene på en boligblokk er at de har felles inngang(er) for flere boenheter/leiligheter og vertikale naboskiller.»

Avisen opplyser videre at Sissel Arctander under intervjuet i juni 2016 aldri uttalte at ikke skal bygges blokker på Overvik.

Adresseavisen avviser videre at analysesjef Valstad ble manipulert av avisens journalist til å tro at det skulle bygges et stort innslag av blokker på Overvik. Adresseavisen skriver: «Det var ikke journalisten som trakk frem eksemplene Valstad hadde, det var Valstad selv, som ga inntrykk av å ha svært god oversikt. Det var også derfor han ble brukt som kilde på byutviklingen i byen.»

Adresseavisen tar også for seg den påklagede **årskavalkaden**. Avisen understreker at den ikke har skrevet at 100 prosent av bebyggelsen på Overvik er planlagt som blokker, slik klager mener. Avisen skriver:

«Vi mener det er vesentlig forskjell på å skrive at området ble omregulert til et boligområde med blokker (...), og at området KUN består av blokker – noe vi ikke har gjort. Vi mener også at det i en slik oppsummering (årskavalkade, sekr.anm.) ikke er naturlig å gå inn i alle detaljer.»

Adresseavisen understreker at det faller inn under avisens samfunnsoppdrag å informere om eksisterende planer og illustrasjoner for hvordan ny bebyggelse kan bli seende ut. «Vi har i tillegg understreket at dette ikke nødvendigvis er nøyaktig slik det vil se ut en gang i framtiden, naturlig nok, siden detaljreguleringen ennå ikke er gjort», skriver avisen.

Til slutt adresserer Adresseavisen leserkommentarene som klager har vist til. Ifølge Adresseavisen er det «generelle meningsytringer som ikke inneholder konkrete nye beskyldninger». Kommentarene utløser ikke samtidig imøtegåelse slik avisen ser det, og skriver videre: «Derimot kan det påstås at de har en tilsvarende rett etter VVP punkt 4.15. Klager har hatt god anledning til å svare på kommentarene, og har i flere sammenhenger vist at de vet å benytte seg av sine rettigheter i forbindelse med intervju situasjoner og sitatsjekker.»

Avisen fjernet leserkommentarer i januar 2017 da redaksjonen ble kontaktet av Kolbjørn Selmer, og avisen gjorde dette for å imøtekomme Selmer, uten at det innebærer innrømmelse av brudd på god presseskikk, forteller Adresseavisen. Avisen skriver deretter:

«Selv om kommentarene ikke utgjør et brudd på god presseskikk, ønsker Adresseavisen å gå gjennom terskelen for hva vi ønsker å tillate i våre kommentarfelt på nytt i samråd med våre moderatorer. Derfor ble kommentarfeltene tatt bort for en nærmere gjennomgang.»

Klager understreker at det ikke finnes noe vedtak om at den omtalte skoletomten skulle ligge på Overvik. Således kan tomten heller ikke ha blitt flyttet ut av området, mener klager. Videre avviser klager at Adresseavisen har dokumentert at Overvik Utvikling ønsket å flytte tomten.

Klager fastholder at OU i artikkelen «- **Jeg er lite bekvem med at så mye skjer i det skjulte**» ikke fikk imøtegå en påstand om at Ketil Fjerding tilbød gratis skoletomt til politikerne i Trondheim. Klager viser til spørsmålet som Adresseavisen sendte til Kolbjørn Selmer, og som avisen mener inneholdt den samtidige imøtegåelsen:

«Smidt: En av strategiene når man vil ha politisk gjennomslag for et nytt utbyggingsområde er å gjøre det lekkert, rett og slett. Skole var en del av argumentasjonen, en ny bydel ga politikerne en mulighet til å løse det problemet. Enig?»

Anklagen om at Fjerdingen skal ha tilbudt gratis skoletomt bare Overvik ble omregulert til boligformål, kommer ikke frem i spørsmålet, påpeker klager, og skriver:

«Jeg ville selvsagt ha imøtegått den konkrete påstanden om at Overvik v/Fjerdingen skal ha tilbudt gratis skoletomt hvis jeg var blitt forelagt den. Adresseavisen hadde uansett alt fått en imøtegåelse av påstanden om gratis skoletomt-tilbud (i artikler fra juni 2016, sekr.anm.).

Avisen fikk denne flere ganger, og var pliktig til å ta den med når påstanden ble gjentatt 3. november.»

Klager fastholder også at setningen som Adresseavisen la inn i nettversjonen av artikkelen etter publisering («Fjordingen har for øvrig benektet Stenes utsagn»), utgjør en samtidig imøtegåelse. Klager opplyser at imøtegåelsen som Fjordingen ga i artikkelen fra 20. juni (klagers vedlegg 15), var slik:

«Det er helt feil og faller på sin egen urimelighet. Dersom politikerne hadde en premiss om gratis skoletomt ville det vært tatt med som vedtak eller merknad i saken.»

Klager mener også at det er feil at Overvik Utvikling var den første som foreslo å legge skolen utenfor Overvik. Slik OU ser det, presenterte selskapet flere alternativer fra dag én. Klager skriver: «(...) avisen legger en lite holdbar tolkning til grunn når den vrir dette til at vi derved 'er de første til å lansere skoletomt utenfor området'. (...) Mener Adresseavisen virkelig at fordi vi opprinnelig viste tre alternative plasseringer for skolen, får avisen automatisk dekning for å påstå at vi var de første til 'lansere' ideen om å flytte skolen?!!». OU burde fått mulighet til å imøtegå påstanden, jf. punkt 4.14, fastholder klager.

Klager står videre fast på at det ikke var økonomisk lønnsomt for OU at skoletomten ble lagt utenfor Overvik. Klager understreker at Adresseavisens kilder på dette var anonyme, og klager minner om at VVP punkt 3.2 ber mediene være varsomme med dette. Adresseavisen burde ha kontrollert opplysningen bedre, ifølge klager.

Deretter opplyser klager at kommuneadministrasjonen i Trondheim anså NTNU-tomta som et godt alternativ to måneder før Selmer og Fjordingen i et møte med Cato Høve angivelig lanserte ideen om at skoletomten ikke skulle ligge på Overvik. Klager mener å ha dekning for dette i et kommunedokument fra 14. februar 2014.

Klager avviser videre at rådmannens anbefaling var å legge tomten på Overvik. Klager leser saksfremlegget som Adresseavisen bygger dette på, annerledes enn avisen. Slik klager ser det, la rådmannen frem flere ulike alternativer uten å konkludere. Adresseavisen hadde ikke dekning for påstanden, og har derfor brutt punkt 3.2, ifølge klager. Klager mener også at rådmannen til slutt anbefalte NTNU-tomten.

Klager påpeker deretter at den uavhengige rapporten som også anbefalte NTNU-tomten, vurderte tre tomter som lå delvis inne på Overvik. Adresseavisen tar derfor feil når avisen hevder at Overvik ikke ble vurdert i rapporten, mener klager.

Når det gjelder spørsmålet om Adresseavisen brøt god presseskikk da avisen på kommentarplass skrev at Overvik ligger langt unna byen, sier klager at flere andre områder under utbygging i Trondheim ligger like langt eller lenger unna. Klager mener også at Adresseavisen underslår at det allerede ligger boligområder «kloss inntil» jordene der Overvik Utviklings boligprosjekt kommer.

Klager fastholder at Adresseavisen også tar feil om at ny infrastruktur må bygges. Klager skriver: «Ja, selvsagt må ny infrastruktur bygges inne på selve utbyggingsområdet når byggingen starter. (...) Men det var ikke slik intern infrastruktur avisen refererte til når den skrev at 'Ny

infrastruktur må bygges og det blir et bilbasert boligområde'. (...) Faktum er at fordi Overvik ligger inneklemt mellom store boligområder, finnes det mye offentlig infrastruktur like i nærheten.»

Slik klager ser det, har avisen dessuten skapt feil inntrykk av hva slags området det er med sin bildebruk i artiklene:

«Bildene av jordene på Overvik som Adressa har brukt til å illustrere artiklene og vise 'et idyllisk jordbruksområde', er misvisende. De viser bare jordene, men ikke de store boligområdene som ligger kloss inntil. Et bilde kan si mer enn tusen ord, men et bilde kan også lyve, jfr. VVP 4.12.»

Like fullt fastholder klager at Adresseavisen burde gitt OU samtidig imøtegåelse i artikkelen «**Feil type, feil sted, for mange**». Klager mener avisen har fremstilt det som at OU bare skal bygge blokker på Overvik, og dette mener klager er en sterk beskyldning av faktisk art som utløser punkt 4.14. Fremstillingen er dessuten usaklig, jf. punkt 4.1. Også de andre anførte bruddene i artikkelen, fastholdes av klager. Det samme gjelder for den påklagede årskavalkaden; klager står fast på at det er umulig å oppfatte publiseringen på en annen måte enn som at det bare skal bygges blokker på Overvik.

Når det gjelder leserkommentarene, konstaterer klager at Adresseavisen nå har fjernet dem. Kommentarene bryter med god presseskikk, mener klager.

Adresseavisen mener det var åpenbart at sitatet til Johannes Smidt, som ble oversendt Kolbjørn Selmer for samtidig imøtegåelse, viste til påstanden om at Fjerdingen tilbød gratis skoletomt. Dette fordi påstanden er blitt fremmet i flere tidligere artikler og var godt kjent for klager.

Adresseavisen skriver:

«Når Smidt (...) sier at skole var en del av argumentasjonen for å gjøre seg lekke, henspeler det på det tidligere omtalte tilbudet Fjerdingen, ifølge Stene skal ha gitt. Dette er en påstand Selmer da hadde vært kjent med i lang tid - og som Overvik Utvikling (OU) tidligere har fått fylldig i tilsvar på»

Når det gjelder artikkelen «Slik lyktes de mektige aktørene på Overvik», understreker Adresseavisen at avisen ikke skrev at Rådmannen har konkludert i spørsmålet om skoletomten. Avisen skrev at Rådmannen *anbefalte* tomten på Overvik. Adresseavisen mener videre det er «hevet over enhver tvil» at det var tomten på Overvik som var aktuell tidlig i prosessen. Avisen skriver også:

«Når andre forslag til tomter dukket opp, er det naturlig å bruke begrepet flytting så lenge man redegjør for prosess og de faktiske forhold i saken.»

Adresseavisen mener dessuten at det er «et faktum» at rådmannen «konkluderte med det at det foretrukne alternativet lå inne på Overvik», likestilt med NTNU-tomten. Avisen skriver:

«Da politikerne først hadde vedtatt at skolen (i all hovedsak) skulle legges utenfor OUs eiendom, og i stedet på naboens, viste arkitektvurderingene at NTNU-tomta var den beste AV TOMTENE UTENFOR Overvik. (...) Deretter la rådmannen fram bare to alternativ: På

nytt foreslår han sentralt inne på Overvik, likestilt med NTNU-tomta utenfor. Et knappest mulig flertall vedtar skole på NTNU-tomta. (...) Politikerne vedtok altså en annen lokalisering enn det rådmannen hadde anbefalt, på vanlig norsk kalles det å flytte en skoletomt, selv om rådmannen ikke kan vedta – det er det politikerne som gjør.»

Adresseavisen vil også rette en upresis formulering fra avisens første tilsvarende. Avisen skrev at «rådmannen i flere tidligere runder har pekt på at tomte inne på Overvik var det beste alternativet». Den korrekte formulering er at rådmannen pekte på Overvik som beste alternativ, og at «rådmannen peker på denne tomten igjen – også etter at politikerne har fattet vedtak», skriver Adresseavisen. Avisen understreker at den upresise formuleringen aldri har vært publisert i avisen, og derfor ikke har betydning for klagen.

Adresseavisen viser videre til artikkelen «**Feil type, feil sted, for mange**» og fastholder at avisen hverken har skrevet at det skal bygges «lite familievennlige blokker» eller «bare blokker» på Overvik.

Avisen skriver også at det ikke stemmer at Adresseavisen har kjent til at det ikke skal bygges blokker på Overvik. Avisen påpeker at OU selv har skrevet i områdeplanen for området at det skal være 85 prosent blokkbebyggelse.

EKSTRARUNDE:

Klager hadde ytterligere kommentarer etter at den ordinære tilsvarende runden var avsluttet. Klager mener det er «et definitivt falsum» at Rådmannen anbefalte skoletomt inne på Overvik. Klager skriver:

«Rådmannens anbefalinger og konklusjoner i saksframlegg kommer alltid i 'Forslag til vedtak' på s. 1 i saksframlegget. Vi la i vårt første tilsvarende ved alle rådmannens saksframlegg om skoletomt i årene 2014 og 2015: (...) Valg av skoletomt inngår ikke i 'Forslag til vedtak' på s. 1 (klagers vedlegg 39, sekr.anm.).»

Klager mener også at første gangen rådmannen anbefalte tomte plassering, i august 2015, var det NTNU-tomten som ble anbefalt.

Klager avviser videre at OU i egne brosjyrer har foreslått å legge skolen på Overvik, slik Adresseavisen har skrevet.

Om artikkelen «**Feil type, feil sted, for mange**», skriver klager:

«At Adresseavisen i andre tilsvarende like innbitt som før insisterer på at den ikke har fremstilt det som om det bare skal bygges blokker på Overvik, viser hvor fastlåst avisen er i en virkelighetsoppfatning som passer godt med ønsket vinkling, men dårlig med realitetene.»

Og:

«Avisen har visst glemt at det i papiirutgaven 12. november umiddelbart over overskriften 'Feil type Feil sted For mange*' ligger en illustrasjon av Overvik med innlagte blokker. Bildeteksten er: 'Blokker på Overvik er ikke det barnefamiliene vil ha, mener boliganalytiker.'»

Adresseavisen står fast ved at rådmannen vurderte tomten på Overvik som det beste alternativet, og avisen viser til at redaksjonen ikke er alene om denne oppfatningen. Kommunalråd Ingrid Skjøtskift (H) har uttalt følgende til avisen:

«- Vi har nok grunnlag for å vurdere saken på nytt. Det avgjørende er at vi får en sammenligning mellom NTNU-tomta og **den tomta som i 2014 ble vurdert som den beste av rådmannen**. Jeg tror det er mulig å få til uten forsinkelser. Områdeplanen for Overvik er fortsatt på høring

- Hvorfor mener du prosessen mangler legitimitet?

- **Rådmannen pekte først på en tomt inne på Overvik Utviklings område som best egnet.»**

Kommunens saksbehandler i saken, Cato Høve, har på sin side uttalt dette til Adresseavisen:

«- Forutsetningen for rapporten var at vi skulle finne en skoletomt utenfor det allerede regulerte området på Overvik. Vi hadde da en tydelig politisk bestilling i denne saken: Skoletomta skulle ligge utenfor Overviks eiendom. Da ble fem alternativer vurdert, og NTNU-tomta endte som den beste. **Rådmannen hadde imidlertid ment at området som ligger midt inne på Overviks eiendom var det foretrukne valget.»**

Adresseavisen understreker også at det er det som avisen har publisert, og som er påklaget, som skal vurderes av PFU – ikke formuleringer avisen måtte komme med i tilsvarende. Adresseavisen opplever det som at klager bruker mest plass i ekstrarunden på «å klage inn formuleringer fra vårt tidligere tilsvarende».

Når det gjelder spørsmålet om OU har selv i sine brosjyrer la frem skoleplasseringen på Overvik, viser Adresseavisen til en tidligere artikkel der avisen mener at dette er dokumentert (vedlegg 5 i tilsvarende i ekstrarunden, sekr.anm.).